

31.8.2022

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

Vallilanraitio ja Vallilanlaakso, katu- ja puistosuunnitelmat

Palautteet katu- ja puistosuunnitelmaluonnoksista nrot 31523/1, 31523/2 sekä VIO 6252/1 (esillä 20.6. – 10.7.2022).

Tähän muistioon on kerätty tiivistelmä suunnittelun aikaisesta vuorovaikutuspalautteesta.

Vallilanraition katusuunnitelmien ja Vallilanlaakson puistosuunnitelman lähtökohtana on voimassa olevan asemakaavan sekä Kalasatamasta Pasilaan raitiotien yleissuunnitelman toteuttaminen.

Suunnitelmaluonnokset olivat esillä Helsingin kaupungin Kaupunkiympäristötalolla, Helsingin kaupungin verkkosivulla osoitteessa www.hel.fi/suunnitelmat sekä suunnitelmien esittelytilaisuudessa.

Suunnitelmaluonnoksia koskeva esittelytilaisuus pidettiin Tilastokeskuksen auditoriossa 21.6.2022 klo 16.30 – 18.30. Samassa tilaisuudessa oli esillä myös Mäkelänkadun, Radanrakentajantien risteysalueen, katusuunnitelma. Tilaisuudessa oli paikalla edustajia maankäyttö ja kaupunkirakenteen palvelukokonaisuudesta, suunnittelukonsulteilta, rakennusurakoitsijalta sekä Kalasatamasta Pasilaan hankkeen viestinnästä. Tiedote suunnitelmien esittelytilaisuudesta lähetettiin katu- ja puistoalueeseen rajautuville kiinteistöille. Lisäksi Helsingin Uutisten keski- ja kaakkopainoksissa 18.6.2022 julkaistiin ilmoitus suunnitelmien esittelytilaisuudesta sekä esilläolosta. Suunnitelmien esittelytilaisuudessa oli paikalla muutaman kymmentä henkilöä yleisönä.

Mahdolliset kommentit suunnitelmiin pyydettiin toimittamaan 10.7.2022 mennessä.

Suunnitelmien esittelytilaisuudessa saatujen palautteiden lisäksi saatiin sähköpostilla palautteita.

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

Suunnitelmaluonnoksista saadut palautteet:**Palaute:**

Mäkelänkadun reunaan Vallilanlaaksoon toivottiin kasvillisuusseinää tai meluvallia vaimentamaan melua ja estämään katupölyn leviämistä puistoon. Lisäksi toivottiin lisää puuistutuksia.

Vastaus:

Puistosuunnitelmaluonnoksen esilläolon jälkeen suunnitelmassa puiston länsiosaan on lisätty kaksi melu- ja näkösuojana toimivaa maakumparettia sekä puuistutuksia.

Palaute:

Kumpulanpuron ylimpään tulva-altaaseen toivottiin johtavan isompi putki, jotta veden määrä saataisiin puroon mahdollisimman suureksi.

Vastaus:

Pohjoisesta tuleva hulevesiviemäri käännetään kyseiseen altaaseen samassa koossa kuin nykyinen runkohulevesiviemäri.

Suurempi putki ei lisää virtaamia altaaseen kuivalla kaudella tai tavanomaisilla sateilla, ja tulvatilanteissa suuremmat virtaamat eivät ole toivottavia ja niitä pyritään muutenkin estämään viivytysratkaisuilla. Valuma-alueen yläjuoksulle on mm. kaavailtu huleveden viivytysrakenteita. Kuivuusjakson aikana merestä on mahdollisuus pumpata vettä puron vedenlaadun parantamiseksi ja vesimäärän lisäämiseksi.

Palaute:

Pyöräbaanan osalta kyseltiin, että miksi on asfalttipinnoite. Koettiin kivituhkapinta paremmin ympäristöön sopivana.

Vastaus:

Pyöräbaana kuuluu pyöräliikenteen tavoiteverkoston mukaiseen baanaverkoston, jota kehitetään asfalttipintaisena. Baana toimii myös raitiotien pelastustienä ja kuuluu tehostetun talvikunnossapidon piiriin. Harkittiin baanaviereisen kävelytien esittämistä kivituhkapintaisena, mutta lopulta pidettiin kunnossapidon kannalta helpompana, että vierekkäiset reitit ovat samaa materiaalia. Baanan ulkoasua kuitenkin päätettiin keventää kaventamalla kivetty 0.5m levyinen erotuskaista madalletuksi / viistetyksi reunakiveksi.

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

Palaute:

Toivottiin, että puhdistetaan hulevedet jo Itä-Pasilassa, ja kehitettäisiin puroa taimenpurona.

Vastaus:

Puistosuunnitelmassa on esitetty toimenpiteitä, jotka parantavat kalojen elinedellytyksiä Kumpulanpurossa, mutta puron veden laadun parantaminen edellyttää toimenpiteitä valuma-alueen yläosissa suunnittelualueen ulkopuolella, mihin tämän hankkeen puitteissa ei ole mahdollisuuksia. Veden laadun ohella puron vähäinen virtaama ja veden korkea lämpötila kesäaikaan rajoittavat taimenkantojen selviytymistä. Veden lämpötilan laskeminen ja virtauksen parantaminen edellyttäisi, että puiston kaksi nykyistä lampea poistettaisiin/palautettaisiin puroksi ja että kuivan kauden aikana virtausta tehostettaisiin makean veden lisäpumppauksella. Lampien poistaminen vaikuttaisi haitallisesti puiston virkistyskäyttöarvoihin eikä sitä tässä vaiheessa pidetä tarkoituksenmukaisena.

Kumpulanpuron virtaamaa on kuivina kausina tehostettu meriveden lisäpumppauksella. Taimenkantojen kehittämisen vuoksi meriveden pumppauksesta jouduttaisiin luopumaan, sillä suolainen murtovesi häiritsee taimenten lisääntymistä ja heikentää kalanpoikasten selviytymismahdollisuuksia. Olemassa oleva merivesiputki säilytetään Kumpulanpuron valuma-alueen hulevesiselvitys ja -suunnitelman (2017) mukaisesti. Meriveden pumppaus on parantanut puron veden laatua ja ehkäissyt hajuhaittoja. Merivesipumppauksen korvaaminen makealla vedellä esim. Päijännetunnelista pumppaamalla ei ole nykyisten kunnossapitoresurssien puitteissa taloudellisesti mahdollista. Ks. myös vastaus sivulla 20.

Palaute:

Ehdotettiin, että meriveden pumppausputki johdettaisiin Ankkalammen ali alemmalle uomalle, jolloin Ankkalampea ylempänä oleva painanne ja uoma ei tarvitsisi olla niin syvä, ja olisi turvallisempi ja miellyttävämpi virkistykseen kannalta.

Vastaus:

Meriveden pumppausputken päätepisteen sijainnilla ei ole vaikutusta alaiden syvyyteen. Pumppausputken päätepiste uusitaan nyt toteutettavassa ratkaisussa muutenkin.

Palaute:

Kasvitieteellisen puutarhan vieressä kävelyreitti jäätyy talvisin luistinradaksi. Tarve hulevesien ohjaamiselle.

Vastaus:

Hulevesien ohjaaminen on otettu huomioon reittien kuivatussuunnittelussa. Reitin sivuttaiskaltevuus on suunniteltu niin, etteivät vedet pääse valumaan sen yli. Lisäksi reitin viereen on sijoitettu niskaojapainanne, jonka tarkoituksena on katkaista rinteestä valuvien vesien valuminen ennen käytävän reunaan.

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

Palaute:

Pystypökkölo-puut toivottiin säästettäväksi. Toivottiin, että kunnallistekniikka suunniteltaisiin puiden ehdoilla, ei toisinpäin.

Vastaus:

Kunnallistekniikka on pyritty sovittamaan mahdollisimman hyvin eri näkökulmat huomioiden. Putkikaivannot ovat niin syviä ja leveitä, ettei kyseisten salavien säilyttäminen ole mahdollista. Käytettävissä oleva tila rajoittaa putkilinjojen sijoittamista. Mikäli putkea siirrettäisiin etelämmäksi, ei voitaisi istuttaa uutta puustoa baanin ja raitiotien väliin. Salavat ovat näyttäviä, mutta alkavat jo lähestyä elinkaarensa loppua ja ne jouduttaisiin muutenkin kaatamaan seuraavan kymmenen vuoden sisällä niiden huonon kunnon ja pehmeän puuaineksen takia. Pökkölo säästetään hankealueelle lahopuujatkumoa turvaamaan maapölköinä, jolloin ne tarjoavat lahottajille ja pieneliöstölle tärkeän elinpaikan.

Palaute:

Puiden määrää tulisi verrata 2000-luvun alun tilanteeseen, jolloin puuta ei oltu vielä kaadettu (hankkeen takia), ei nykytilanteeseen. Palautteenjättäjä inventoinut Mäkelänkadun tuntumasta +200 kaadettua puuta ja runsaasti pensasalueita, eikä korvaavia istutuksia ole toteutettu.

Vastaus:

Lisätään Vallilanlaakson suuren nurmikentän eteläreunaan ja puiston länsiosaan (Mäkelänkadun puoleinen sivu) uusia puuistutuksia niille paikoin, josta puustoa on aikaisemman hulevesihankkeen yhteydessä kaadettu.

Palaute:

Ylikulusta tuleva 10% kalteva reitti pelättiin olevan vaarallinen, ja pyöräilyä toivottiin estettävän. Baanin linjausta epäiltiin, suurimman osan pyöräilijöistä sanottiin suuntaavan pohjoiseen kasvitieteellisen ohi.

Vastaus:

Reittijärjestelyt tässä kohdassa suunniteltiin uudelleen siten, että saadaan reitin kaltevuudeksi alle 8 %. Baanin linjaus on pyöräilyn tavoiteverkoston mukainen. Kumpulantaipaleen linjausta on suunnitelmien esilläolon jälkeen muutettu niin, että se johtaa pyöräilijät luontevammin pohjoisen suuntaan.

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

Palaute:

Säilyvän ankkalammen pohjan kunnostus / puhdistus.

Vastaus:

Ankkalammen pohjaan saostuu hulevesien mukana kulkevaa kiintoainesta, jota on aika ajoon poistettava. Tarvittaessa kiintoaineksen poistaminen kuuluu puiston normaalin kunnossapidon piiriin.

Palaute:

Liikenneturvallisuus radan ylityksessä huomioitava (jalkapallokentän läheisyys).

Vastaus:

Jalkapallokenttien läheisyyteen, missä Poikkikulku-niminen puistokäytävä risteää raitiotien kanssa, on osoitettu liikennevalo-ohjattu risteys. Pyöräbaanan (Vallilanlaaksonkulku) ja Poikkikulun risteysalueen suunnittelussa on huomioitu riittävät näkemäalueet.

Palaute:

Asukkaiden osallistaminen tarpeeksi ajoissa, jotta suunnitelmia voidaan vielä muuttaa palautteen perusteella.

Vastaus:

Asukkaita osallistetaan lain ja kaupungin vuorovaikutuskäytäntöjen mukaisesti. Suunnitelmaluonnokset on esitelty asukastilaisuudessa ja ne ovat olleet esillä kesän 2022 aikana tavanomaista pidemmän ajan. Asukastilaisuudessa ja suunnitelmien esilläolon aikana saadut kommentit ja mielipiteet on kirjattu ylös, ja niihin vastataan kirjallisesti. Lisäksi suunnitelmat ovat syksyllä nähtävillä, jolloin osallisilla on mahdollisuus jättää muistutuksia. Varsinaisen asukasvuorovaikutuksen lisäksi on tehty sidosryhmäyhteistyötä mm. Vallilan siirtolapuutarhan ja Helsingin yliopiston kasvitieteellisen puutarhan kanssa, sekä suunnitelmien luonnosvaiheessa osallistettu kaupungin asiakaspalautejärjestelmää hallinnoivat tahot alueen yleisimpien toiveiden ja huomioiden toteuttamiseksi.

Palaute:

Puunkaatoa vähemmän (etenkin suuret / vanhat puut). Salavat suojattava ja säilytettävä, vastaavien kasvaminen on vuosikymmeniä.

Vastaus:

Suunnitelmassa on pyritty säilyttämään kaikki puut, joiden säilyttäminen on raitiotien ja asemakaavan mukaisen pyöräilybaanan rakentamisen puitteissa mahdollista. Raitiotielinjan lähellä kasvavat salavat ovat näyttäviä, mutta alkavat jo lähestyä elinkaarensa loppua. Puut ovat lisäksi kasvattaneet vaakasuuntaisia pääoksia, jotka jouduttaisiin joka tapauksessa katkaisemaan raitiotien ja baanan tieltä. Puut ovat elinkaarensa loppupäässä eivätkä

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

todennäköisesti selviäisi latvuston ja juuriston voimakkaasta työstä. Puut kaadettaisiin joka tapauksessa kymmenen vuoden sisällä niiden pehmeän puuaineksen ja huonon kunnan vuoksi turvallisuussyistä alueen kunnossapidon toimesta. Puut säilytetään alueella lahoppuutuksina viheralueen monimuotoisuuden lisäämiseksi.

Palaute:

Mitä puulajeja tulee puistoon?

Vastaus:

Puistoon istutetaan monipuolisesti eri puulajeja, mm. vaahteraa, lehmusta, koivuja, erilaisia kukkivia pienpuita sekä lisäksi harvinaisempia lajeja. Lajisto määritellään tarkemmin rakennussuunnitelmavaiheessa ja istutusten lajivalinnoissa tehdään yhteistyötä yliopiston kasvitieteellisen puutarhan kanssa siten, että myös Helsingille tyypilliset historialliset kasvit korostavat puiston kulttuurillisesti arvokasta ilmettä.

Palaute:

Hoitosuunnitelmassa olisi hyvä jättää alueita luonnontilaisiksi = mahd. vähän hoitoa (mm. lahoppuut, rämeiköt ok).

Vastaus:

Puustoisia alueita, metsitettäviä alueita ja istutettavia luontaisen pohjakasvillisuuden alueita tullaan hoitamaan lähimetsä-hoitoluokan mukaisesti, mikä vastaa varsin luonnontilaista lopputulosta. Puustoisille alueille on tarkoitus jättää lahoppuuta lisäämään luonnon monimuotoisuutta. Lahoppuutuksien viitteellinen sijainti on esitetty puistosuunnitelmassa ja sitä tarkennetaan rakennussuunnitteluvaiheessa. Lisäksi alueelle tulee arokasvillisuutta esimerkiksi viherradalle, jonka hoitotarve on vähäistä ja joka lisää pölyttäjien elinalueita.

Palaute:

Jouheva pyöräyhteys pohjoisesta Kumpulantaipaleelle järjestettävä.

Vastaus:

Reittijärjestelyt tässä kohdassa suunnitellaan uudelleen siten, että saadaan Kumpulantaipaleelle johtavasta yhteydestä jouheva ja enintään 8 % kalteva. Kumpulantaipaleen linjausta on suunnitelman esilläolon jälkeen muokattu niin, että reitti johtaa sujuvammin pohjoisen suuntaan.

Palaute:

Kumpulanpuron putkitusta tarkasteltava.

Vastaus:

Ympäristö-, virkistys-, tulvasuojelu- ym. syiden vuoksi Kumpulanpuro tulee säilyttää mahdollisuuksien mukaan avoimena.

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

Palaute:

Miksi hyvä virkistystie muutetaan asfaltoiduksi baanaksi?

Vastaus:

Pyöräbaana kuuluu pyöräliikenteen tavoiteverkoston mukaiseen baanaverkoston, jota kehitetään asfalttipintaisena. Baana toimii myös raitiotien pelastusreitillä. Harkittiin baanaviereisen kävelytien esittämistä kivituhkapintaisena, mutta lopulta pidettiin kunnossapidon kannalta helpompana, että vierekkäiset reitit ovat samaa materiaalia. Ks. myös seuraavan palautteen vastaus.

Palaute:

Onko mitenkään mahdollista harkita vielä kävelytien asfaltoinnista luopumista? Asfaltti on paha ihmisten ja koirien nivelille.

Vastaus:

Ks. edellinen vastaus. Alkupalvasta kivituhkakäytävien aurasta ei yleensä aloiteta niin aikaisin kuin asfalttipintaisten, johtuen siitä, että niiden rakenteen jäätymistä odotetaan ennen aurauksen aloittamista. Tämä siksi, jotta niiden rakenne ei rikkoutuisi auratessa. Asfalttipintainen väylä on myös keväällä talven jälkeen nopeammin paljas lumi- ja jääpolanteesta, ja siten paremmassa kunnossa. Halutaan tarjota samankuntoinen väylä liikkua jalankulkijoille ja pyöräilijöille.

Palaute:

Läntisimmän säilyvän hulevesialtaan kohdalla talvella liukas paikka. Aita estämään luisumista altaaseen?

Vastaus:

Altaan pohjoispuolisen käytävän linjaus on tarkoitus pitää nykyisellä paikallaan, mutta käytävän geometriaa voidaan rakennussuunnitelmavaiheessa parantaa niin, ettei se enää vietä altaan suuntaan.

Palaute:

Pyydän, että vielä tutkitaan kunnolla perehtyen se, että vanhasta junaraiteesta tehdään pyöräbaana. Sekä pyydetään linjaamaan raitiotie Vallilanlaakson sijasta vaihtoehtoista linjausta Teollisuuskadun tai Sturenkadun ja Haukilahdenkadun kautta. Lisäksi muistutetaan, että Kumpulanpuroon ei tule istuttaa mitään kaloja, ainakaan kalastusmielessä – johtuen ongenkoukkujen ja siimojen aiheuttamista ongelmista.

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

Vastaus:

Raitiotien katusuunnitelma perustuu lainvoimaiseen asemakaavaan. Kalojen istuttamista Kumpulanpuroon ei ole suunnitteilla, eikä suuren kalan nouseminen Kumpulanpuroon ole todennäköistä puron ekologis-fysiologisten ominaisuuksien vuoksi.

Palaute:

Säilytetäänhän kävelytiet vielä sora/kivituhka päällystettyinä teinä Hämeentien ja Mäkelänrinteen uintikeskuksen välillä?

Vastaus:

Puistossa on nykyisellään myös asfalttipintaisia reittejä, kuten Kumpulantaival. Puistoon rakennetaan uusia asfalttipintaisia ja kivituhkapintaisia puistokäytäviä. Suuri osa raitiotien eteläpuolisista reiteistä säilyy tai rakennetaan kivituhkapintaisina.

Palaute:

Mielestäni jo pelkkä raitiotien rakentaminen Vallilanlaaksoon heikentää alueen ulkoilukäyttöä ja tekee siitä vaarallisempaa. Oli myös kummallista, että vanhaa raitiotunnellia ei voitu käyttää, vaan raitioliikenneyksikkö pitää vetää kokonaan maan päältä. Kaavaillon pyöräbaanan voisi edes jättää pois. Suunnitelman mukaan sen tieltä kaadetaan suuri määrä puita ja alueen viihtyvyys kärsii suuresti.

Vastaus:

Raitiotien katusuunnitelma perustuu lainvoimaiseen asemakaavaan. Pyöräbaana toimii myös nurmiraitiotien pelastusreitteinä. Kaadettavat puut hyödynnetään lahopuina puisto-osuuksilla, ja alueelle istutetaan monimuotoinen puusto ja kasvillisuus, joka lisää alueen houkuttelevuutta myös tarjoamalla useille eliölajeille soveltuvia elinympäristöjä.

Palaute:

En millään muotoa voi hyväksyä ja ymmärtää Vallilanlaakson puiden ja luonnon raivaamista raitiovaunukiskojen tieltä. Hävettävää tuhota luonnon monimuotoisuutta typerän oikoreitin vuoksi. Vallilanlaakson olemassaolo lisää useiden tuhansien asukkaiden hyvinvointia niin henkisesti kuin fyysisesti. Alueen tuhoaminen vähentää alueen arvoa ja alentaa jälleen Helsingin kunnallispolitiikan tasoa entistäkin alhaisemmalle ja viheralueita tuhoavammalle tasolle.

Vastaus:

Raitiotien katusuunnitelma perustuu lainvoimaiseen asemakaavaan. Pyöräbaana toimii myös nurmiraitiotien pelastusreitteinä. Kaadettavat puut hyödynnetään lahopuina puisto-osuuksilla, ja alueelle istutetaan monimuotoinen puusto ja kasvillisuus, joka lisää alueen houkuttelevuutta myös tarjoamalla useille eliölajeille soveltuvia elinympäristöjä. Vallilanlaaksoon toteutetaan monimuotoisia puustoisia alueita, metsitettäviä alueita ja istutettavia luontaisen pohjakasvillisuuden alueita tullaan hoitamaan lähimetsä-hoitoluokan mukaisesti, mikä vastaa

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

varsin luonnontilaista lopputulosta. Puustoisille alueille on tarkoitus jättää lahoppuuta lisäämään luonnon monimuotoisuutta. Lahopuurunkojen viitteellinen sijainti on esitetty puistosuunnitelmassa ja sitä tarkennetaan rakennussuunnitteluvaiheessa. Lisäksi alueelle tulee arokasvillisuutta esimerkiksi viherradalle, jonka hoitotarve on vähäistä ja joka lisää pölyttäjäin elinalueita.

Palaute:

Jyrängöntiellä kadun pintamateriaalina on asfaltti ja reunatuet ovat harmaata graniittia. Pyörätie Hermannin rantatien suunnasta toteutetaan punaisella asfaltilla. Muutoin jalkakäytävät ja pyörätiet toteutetaan harmaalla asfaltilla. Miksei tuota kävelytietä voida toteuttaa hiekkapintaisena? Hiekkapintainen tie on paljon mukavampi kävelijöille, kuin tuo suunniteltu asfaltti.

Vastaus:

Harkittiin baanan viereisen kävelytien esittämistä kivituhkapintaisena, mutta lopulta pidettiin kunnossapidon kannalta helpompana, että vierekkäiset reitit ovat samaa materiaalia. Ks. myös s. 7 vastauksen palautteisiin.

Palaute:

Olisi erittäin tärkeää säilyttää kasvitieteellisen puutarhan ja Vallilan siirtolapuutarhan välinen hiekkatie hiekkatienä. Asfalttatie ei ole kaunis eikä mukava kävelijöille eikä juoksijoille. Jos hiekkatie on pakko korvata asfalttibaanalla, niin eikö voisi edes luoda parin metrin levyistä hiekkapolkua baanan viereen parin metrin päähän baanasta. Parasta olisi, jos asfalttibaanaakin voisi kaventaa suunnitellusta.

Vastaus:

Reitti kuuluu pyöräliikenteen tavoiteverkoston mukaiseen baanaverkostoon, jota kehitetään asfalttipintaisena. Baana toimii myös raitiotien pelastustienä ja kuuluu tehostetun talvikunnossapidon piiriin. Harkittiin baanan viereisen kävelytien esittämistä kivituhkapintaisena, mutta lopulta pidettiin kunnossapidon kannalta helpompana, että vierekkäiset reitit ovat samaa materiaalia. Käytävissä oleva tila on niin ahdas, että asfaltoidun käytävän viereen ei enää mahdu toista hiekkapolkua viereen. Baanaa kuitenkin päätettiin keventää korvaamalla suunnitelmassa ollut kivetty erotuskaista kapeammalla reunakivellä. Ks. myös s. 7 vastauksen palautteisiin.

Palaute:

Miksi radan pitää kulkea juuri Vallilanlaakson puiston läpi? Tässä tuhoutuu luonnonmonimuotoisuutta ja tärkeää puistoa, joka on monelle asukkaalle henkireikä.

Vastaus:

Raitiotien katusuunnitelma perustuu lainvoimaiseen asemakaavaan. Pyöräbaana toimii myös nurmiraitiotien pelastusreitinä. Kaadettavat puut hyödynnetään lahoppuina puisto-osuuksilla, ja alueelle istutetaan monimuotoinen puusto ja kasvillisuus, joka lisää alueen houkuttelevuutta

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

myös tarjoamalla useille eliölajeille soveltuvia elinympäristöjä. Vallilanlaaksoon toteutetaan monimuotoisia puustoisia alueita, metsitettäviä alueita ja istutettavia luontaisen pohjakasvillisuuden alueita tullaan hoitamaan lähimetsä-hoitoluokan mukaisesti, mikä vastaa varsin luonnontilaista lopputulosta. Puustoisille alueille on tarkoitus jättää lahoppuuta lisäämään luonnon monimuotoisuutta. Lahopuurunkojen viitteellinen sijainti on esitetty puistosuunnitelmassa ja sitä tarkennetaan rakennussuunnitteluvaiheessa. Lisäksi alueelle tulee arokasvillisuutta esimerkiksi viherradalle, jonka hoitotarve on vähäistä ja joka lisää pölyttäjäin elinalueita.

Palaute:

Olen huolissani Vallilanlaakson raitiotien rakentamisesta. Ympäröiville alueille rakentuu jatkuvasti uusia asuintaloja. Alueen viihtyvyys on vaarassa, jos luontoarvoja ei huomioida uusien ja vanhojen asukkaiden arjessa. Ihmiset tarvitsevat lähiluontoa, ei siihen riitä muutama puu siellä täällä. Ei joka puolelta voi kauhaista ja jyrätä ilman, että viihtyvyys vähenee radikaalisti. Kysymys kuuluu: miten viheralueita saadaan lisää, jos niitä vahingossa jyrätään liikaa miettimättä kunnolla? Jos ei voi enää missään ulkoilla ilman, että jokainen pienikin pläntti metsää kuhisee ihmisiä, on jätettävä kaupunki niille, jotka sellaista kestävät. Erinäiset virkistysalueet eivät välttämättä ole ahkerassa käytössä, eikä niiden kuulukaan olla. Kaupungista pitää löytyä myös sellaisia paikkoja, joihin voi pujahtaa olemaan rauhassa muiden katseilta. Se on vain inhimillistä.

Vastaus:

Raitiotien katusuunnitelma perustuu lainvoimaiseen asemakaavaan. Puita tullaan istuttamaan suurempi määrä, kuin niitä kaadetaan. Lisäksi poistetaan luonnon monimuotoisuudelle haitallisia vieraslajeja. Pyöräbaana toimii myös nurmiraitiotien pelastusreitteinä. Kaadettavat puut hyödynnetään lahoppuina puisto-osuuksilla, ja alueelle istutetaan monimuotoinen puusto ja kasvillisuus, joka lisää alueen houkuttelevuutta myös tarjoamalla useille eliölajeille soveltuvia elinympäristöjä. Vallilanlaaksoon toteutetaan monimuotoisia puustoisia alueita, metsitettäviä alueita ja istutettavia luontaisen pohjakasvillisuuden alueita tullaan hoitamaan lähimetsä-hoitoluokan mukaisesti, mikä vastaa varsin luonnontilaista lopputulosta. Puustoisille alueille on tarkoitus jättää lahoppuuta lisäämään luonnon monimuotoisuutta. Lahopuurunkojen viitteellinen sijainti on esitetty puistosuunnitelmassa ja sitä tarkennetaan rakennussuunnitteluvaiheessa. Lisäksi alueelle tulee arokasvillisuutta esimerkiksi viherradalle, jonka hoitotarve on vähäistä ja joka lisää pölyttäjäin elinalueita.

Palaute:

Vallilanlaaksosta ei saa kaataa vanhoja puita baanan alta. Vallilanlaakson läpi kulkee jo hyvä hiekkatie (joka muuttuu asfaltiksi), jota jalankulkijat ja pyöräilijät käyttävät. Baana ja ratikkalinjat ovat turhia ja vain tuhoavat luontoarvoja ja arvokasta puistoa. Turhia puiden kaatamisia pitää välttää. Matkalta Kalasatamasta Vallilanlaaksoon kaadettiin (HS) 150 puuta, suurin osa hyväkuntoisia ja kaukana ratikka- linjasta. Järjetön luontotuho pilasi oman pyöräilyntoni Kalasatamaan. Pyörälinjan varrella pitää olla puita ja kasvillisuutta, että se on miellyttävä. Puut myös suojaavat auringonpaahteelta ja ovat kaupungin ilmastokestävän linjan mukaisia.

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

Vastaus:

Raitiotien katusuunnitelma perustuu lainvoimaiseen asemakaavaan. Pyöräbaana toimii myös nurmiraitiotien pelastusreitinä. Kaadettavat puut hyödynnetään lahopuina puisto-osuuksilla, ja alueelle istutetaan monimuotoinen puusto ja kasvillisuus, joka lisää alueen houkuttelevuutta myös tarjoamalla useille eliölajeille soveltuvia elinympäristöjä. Vallilanlaaksoon toteutetaan monimuotoisia puustoisia alueita, metsitettäviä alueita ja istutettavia luontaisen pohjakasvillisuuden alueita tullaan hoitamaan lähimetsä-hoitoluokan mukaisesti, mikä vastaa varsin luonnontilaista lopputulosta. Puustoisille alueille on tarkoitus jättää lahoppuuta lisäämään luonnon monimuotoisuutta. Lahopuurunkojen viitteellinen sijainti on esitetty puistosuunnitelmassa ja sitä tarkennetaan rakennussuunnitteluvaiheessa. Lisäksi alueelle tulee arokasvillisuutta esimerkiksi viherradalle, jonka hoitotarve on vähäistä ja joka lisää pölyttäjien elinalueita.

Palaute:

Älkää tehkö suurta virhettä. Raitiovaunukiskojen rakentamiseen Helsingin Kumpulan keitaan/Vallilanlaakson puiston läpi tuhoo luonnon monimuotoisuuden, vaikka muitakin vaihtoehtoja on. Lähiluonto/ viheralueet ovat todella tärkeitä ihmisten hyvinvoinnille ja muille lajeille.

Vastaus:

Raitiotien katusuunnitelma perustuu lainvoimaiseen asemakaavaan. Lisäksi poistetaan luonnon monimuotoisuudelle haitallisia vieraslajeja. Pyöräbaana toimii myös nurmiraitiotien pelastusreitinä. Kaadettavat puut hyödynnetään lahopuina puisto-osuuksilla, ja alueelle istutetaan monimuotoinen puusto ja kasvillisuus, joka lisää alueen houkuttelevuutta myös tarjoamalla useille eliölajeille soveltuvia elinympäristöjä. Vallilanlaaksoon toteutetaan monimuotoisia puustoisia alueita, metsitettäviä alueita ja istutettavia luontaisen pohjakasvillisuuden alueita tullaan hoitamaan lähimetsä-hoitoluokan mukaisesti, mikä vastaa varsin luonnontilaista lopputulosta. Puustoisille alueille on tarkoitus jättää lahoppuuta lisäämään luonnon monimuotoisuutta. Lahopuurunkojen viitteellinen sijainti on esitetty puistosuunnitelmassa ja sitä tarkennetaan rakennussuunnitteluvaiheessa. Lisäksi alueelle tulee arokasvillisuutta esimerkiksi viherradalle, jonka hoitotarve on vähäistä ja joka lisää pölyttäjien elinalueita.

Palaute:

Rakentamisen aikaisesta melusta sekä paalutustyön aiheuttamasta tärinästä ollaan huolissaan.

Vastaus:

Rakentaminen toteutetaan määräysten ja ohjeiden mukaisesti, myös melu- ja tärinäasioiden osalta. Myös painumaseurainta tullaan toteuttamaan. Tärinäherkät kohteet katselmoidaan tarvittaessa.

Palaute:

Raitioliikenteen aiheuttamasta tärinästä siirtolaputarhaan ollaan huolissaan.

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

Vastaus:

Raitiotieliikenteen aiheuttamaa tärinää siirtolapuutarhaan on tutkittu ja tärinästä on laadittu tärinävaikutustenarvioinnin raportti. Tarkastelut laadittiin maanvaraisesti perustetulle raitiotielle. Tarkastelut osoittivat, että tärinän vasteet ovat asetettujen suositusten rajoissa. Raitiotien pohjanvahvistukset jäykistävät rakennetta ja siten vielä parantavat tilannetta.

Palaute:

Suunnitelmissa on esitetty uusi oleskelualue ja sitä rajaavat istutukset nykyisen pergolan viereen. Toiveena, että hieno tila voisi edelleen säilyä avoimena eikä sitä suljettaisi uusilla istutuksilla. Lisäksi palautteessa tuodaan ilmi, että nykyistä ratapengertä hiihdetään paljon talvisin. Pyydetään huomioimaan ladun saaminen puistoon myös jatkossa.

Vastaus:

Avarretaan uuden oleskelupaikkaa rajaavia istutuksia. Puistosuunnitelmassa alueelle ei osoiteta yleisiä kaupungin ylläpitämiä latureittejä, mutta puiston käyttäjillä on edelleen mahdollisuus tehdä hiihtäen alueelle omatoimisesti latu-uria.

Palaute:

Palautteessa tuodaan esiin seuraavat asiat:

1. Aiemmin alueelle toteutettujen puistoa heikentäneiden hankkeiden kompensatio otetaan osaksi Vallilanlaakson puiston kehittämistä.
2. Työmaalogistiikka on suunniteltava huolella ja sen noudattamista tulee valvoa. Palautteessa esitetään, että kovaa melua aiheuttavat toimet rajataan arkipäiviin klo 9-18 väliselle ajalle ja että illat ja viikonloput rauhoitetaan asukkaiden terveyden suojelemiseksi. Väliaikaiset kulkureitit tulee merkitä selvästi.
3. Asemakaavan liitteenä oleva viitesuunnitelma on vanhentunut, ja se pitäisi uusia tiiviissä yhteistyössä asukasraadin, puiston käyttäjien ja kaupunginosayhdistysten kanssa. Se pitäisi ulottaa koskemaan koko Vallilanlaakson aluetta. Yleiskaavakartassa on laakson kohdalla merkintä kaupunginosapuisto. Mihin se tarkkaan ottaen kohdistuu, mitä se merkitsee ja miten se toteutetaan, kaipaa selvennystä. Sen pitäisi myös olla koko puiston suunnittelun lähtökohtana. Tärkein yksittäinen tavoite Vallilanlaakson puiston suunnittelulle on Kumpulanpuron ja siihen laskevien hulevesien puhdistaminen, kuten Destialle rakennusviraston teettämässä suunnitelmassa on ehdotettu. Puhdistaminen on tietenkin mahdoton tavoite näin pieneksi rajatulle suunnittelualueelle, mutta meriveden pumppaaminen puroon esitetyllä tavalla on askel oikeaan suuntaan.
4. Kulttuurihistoriallisesti arvokasta metsärinnealuetta, uomaa sekä oleskelunurmikkoaluetta Mäkelänrinteen uintikeskuksen kohdalla radan ja Villa Novillan välissä suojellaan mahdollisuuksien mukaan hakkuulta ja maastonmuokkauksilta.
5. Osia puistosta rajataan liiallisen käytön ulkopuolelle, jättämättä nurmikkoa ja pensaikkoa leikkaamatta. Kuorma-autojen käyttämä työmaatie Urhean työmaalle on

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

- syytä poistaa suunnitelmasta ja tien pohja ennallistaa. Uusi Kumpulanpuron pohjoispuolta mukaileva tie on palautteen mukaan turha.
6. Kumpulanpuron rantaa ei pidä tehdä houkuttelevaksi, niin kauan kuin puroveden laatu on heikko.
 7. Pergolan takana sijaitseva ulkoilmasuihku on syytä poistaa, koska se ei ole enää vuosikausiin toiminut.
 8. Suunnitelmaluonnos ehdottaa näköalaterassin rakentamista avoimen purouoman länsipäähän. Kannattaisi ehkä laittaa paikkaan ehdotettua vaatimattomampi rakennelma, esimerkiksi vain pari penkkiä ja niitä varjostamaan puita. Kaikki puiset rakennelmat tuntuvat keräävän ohikulkevien "taiteilijoiden" huomion ikävine seurauksineen. Valitettavasti nämä suositut oleskelupaikat sijaitsevat tulevan radan melualueella. Puiston penkkejä voisi lisätä varovasti. Kaikkien penkkien viereen tulisi laittaa siisteyden vuoksi roskapönttö.
 9. Puistosta puuttuu myös käymälä, mikä näkyy ikävinä esiintyminä pusikoissa. Olisiko mahdollista saada jalkapallokenttien wc nykyistä laajempaan käyttöön? Käymälää ilman siihen liittyvää valvontaa ei kannateta.
 10. Suunnitelma ei esitä minkäänlaisia melusteita puistoon. Olisiko se ollut mahdollista?
 11. Voisiko jyrkässä mäessä käyttää myös muita pyöräilyn hidasteita käyttää?
 12. Pyöräbaanan ja siihen liittyvän jalankulkuraitin linjauksen siirtämistä ehdotetaan raitiotielinjan eteläpuolelle Villa Novillan viereen toteutettavasta radan ylittävästä risteyksestä alkaen. Pyöräbaana ja jalankulkuraitti johdetaan Kumpulanpuron ylittävältä uudelta sillalta länteen luontevasti vanhaa ratapohjaa pitkin. Jatkossa baana/raitti nousee ratatunnelin täytömaarinnettä pitkin Mäkelänrinteen uimahallin ja Urhean edustalle Vallilantaipaleelle jo rakennettuun kevyen liikenteen risteykseen. Radan pohjoispuolen arvokkaaseen rinnelaaksoon suunnitellut uudet kevyen liikenteen poikittaiset väylät maatäyttöineen ja kaivantoineen voidaan tällä ratkaisulla tarpeettomina poistaa suunnitelmasta ja säilyttää vanha, kaunis maisema sekä pääosa hienosta puustosta. Eteläpuolelle siirrettynä ovat baana/jalankulkuväylien rakentamiskustannukset selvästi pohjoispuolen suunnitelmaa edullisemmat ja toteuttaminen helpompaa. Näin voidaan välttää näkyvimmat ja haitallisimmat luonto- ja ympäristövauriot juuri suojeltavaksi esittämällämme alueella.
 13. Urhean käyttöön avattu työmaatie, joka suunnitelmassa esiintyy kevyen liikenteen poikittaisena väylänä, tulee tarpeettomana poistaa ja ennallistaa osaksi niitymaisemaa, jos baana siirretään radan eteläpuolelle. Uimahallin koillispuolen laaksoon laskeutuvaan rinteeseen on suunniteltu raitiotien vaatiman massiivisen kalliioleikkaukseen ylittävä, korkealle nouseva raskasrakenteinen betonisiltakansi maatäyttöineen. Jos baana suunnitellaan ja toteutetaan radan eteläpuolelle, ei raskasta siltakansirakennetta tarvita - kevytrakenteisempi terässilta Mäkelänkadun ylittävän sillan tapaan riittää. Sillalta laaksoon suunnitellun väylän vaarallisen jyrkkä lasku/nousu tulee suunnitella pääasiassa jalankulun tarpeisiin ja hidastetuksi mahdollisille pyöräilijöille. Rinneväylän alaosan vaarallinen risteys (mm. kahden päiväkodin lapset) on saatava turvallisiksi. On ennustettavissa, että pyöräliikenne Kumpulanraitilla ja baanalla jakautuu

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

tulevaisuudessa sekä baanan kautta kohti Urhean/uimahallin liittymää että raittia pitkin kohti Mäkelänkadun raitioliikenteen risteystä.

14. Myös radan ylikulun turvallisuus epäilyttää. Miten estetään esim. leikkivien lasten etsiytyminen luiskia pitkin radalle? Mikäli kuitenkin baana toteutetaan suunnitelmassa nyt ehdotettuun paikkaan, palautteessa ehdotetaan, että talvisin lumisina aikoina puolet Baanasta jätetään auraamatta, jolloin siinä voisi toimia hiihtolatu. Baanan vieressä kulkevan kävelytien (Vallilanlaaksonkulku) asfaltoinnille ei löydy perusteita, tie toimisi hyvin hiekkatienä kuten nykyisin.
15. Kaksi asfaltoitua väylää junaradan vieressä vie lähes koko ahtaan tilan Kasvitieteellisen puutarhan ja Vallilan siirtolapuutarhan välistä, ankeuttaa ympäristöä ja saattaa vaikeuttaa sadevesien imeytymistä ja uusien istutettavien puiden menestymistä. Myös useita penkkejä tarvitaan levähdystä varten, koska tie on helteellä hyvin paahteinen.
16. Korvaavia istutuksia voisi sijoittaa myös muualle puistoon eikä vain suunnitelma-alueelle. Tarvitaan siis kiireisesti uusi koko puiston kattava ajantasainen kehittämissuunnitelma, joka juuri tältä puistolta puuttuu.
17. Hanke ilmoittaa, että radan alta kaadetaan 273 puuta ja tilalle istutetaan 230. Puiksi lasketaan vain rungon läpimitaltaan yli 20 cm olevat puut. Loogisuuden nimissä silloin myös istutettavien puiden runkojen läpimitan tulisi olla sama yli 20cm. Näin tuskin on. Puita luvataan myös siirtää, mutta siirrettävien puiden määrää ei ilmoiteta. Voisiko myös hyvin kasvuun lähteneitä (olemassa olevia) taimia siirtää? Poistettavien pensaiden määrää ei ilmeisesti ole edes laskettu puhumattakaan niiden kompensoimisesta. Todellisuudessa puita siis kaatuu moninkertainen määrä. Pelkästään Mäkelänrinteen pysäköintialueen penkalle on kasvanut yli tuhat nuorta puuta vuoden 2012 parturoinnin jälkeen, pääasiassa haapoja, ja sadat ovat jo rungon läpimitaltaan yli kymmensenttisiä ja korkeudeltaan yli neljämetrisiä. Kaikki tullaan poistamaan.
18. On vaikea arvioida, miten paljon hulevesien imeytyminen, puiston mikroilmasto, puiden viilentävä varjosto sekä viherrakenteiden ilmaa puhdistava ja melua eristävä vaikutus heikentyvät, koska niitä ei ole kaavoituksen yhteydessä arvioitu. Tällaiset arviot olisi tullut tehdä viimeistään ennen toteutusvaihetta. Ilmastonmuutos näkyy Vallilanlaaksossakin pitkittyvinä hellejaksoina kesällä sekä pitkinä rospuuttoaikoina talvella ja ajoittain kovina rankkasateina. Asfaltoitujen alueiden lisääntyminen laaksossa saattaa vaikeuttaa tilannetta ennestään.
19. Palautteessa toivotaan hulevesien käsittelyä syntypaikalla eikä Vallilanlaaksossa.
20. Hämeentien sillan juureen Vallilanlaakson radan asemakaava-alueelle alettiin tehdä viemäritöitä ja rakentaa uutta hulevesiallasta aikaisin keväällä. Altaan tarkoitus lienee palvella myös Kumpulanmäen suunnitellun kerrostaloalueen tarpeita, vaikka siellä ei vielä ole edes rakentamisen mahdollistavaa asemakaavaa. Tämä investointi voi vielä osoittautua hukkainvestoinniksi. Allas sijaitsee lisäksi tulva-alueella, jonne meriveden tulvat ulottuvat tulevaisuudessa ja jos huonosti sattuu, jo joskus lähitulevaisuudessa. Uusien hulevesialtaiden perustamisessa savimaalle on huolehdittava penkereiden ja luiskien turvallisuudesta. Kumpulanpuron vanhaan uomaan kohdistettavissa parannus- ja ennallistamistoimenpiteissä tulee tarkoin huomioida nykyinen puusto ja näkyvät luontoarvot.

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

21. Tiedottamisesta toivotaan täsmällistä, oikea-aikaista, monipuolista ja säännöllistä. Kaikki asukkaat eivät käytä sosiaalista mediaa tai tietokonetta ylipäätään. Harva asukas jaksaa seurata hankkeen nettisivuja tai Facebook-sivua säännöllisesti. Siksi kannattaa pitää sähköpostilistaa alueen järjestöjen ja taloyhtiöiden edustajista ja käyttää listaa usein. Nämä henkilöt pystyvät levittämään tietoa omia kanaviaan myöten.

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

Vastaus:

1. Suunnittelualuetta on laajennettu Isoniityn alueella ja Isoniityn eteläreunaan on lisätty rajaava maakumpare sekä puuistutuksia.
2. Rakentaminen toteutetaan määräysten ja ohjeiden mukaisesti, myös melu- ja tärinäasioiden osalta.
3. Asemakaavan viitesuunnitelma on laadittu nyt jo vahvistuneen asemakaavan pohjaksi, eikä sitä kaavan valmistumisen jälkeen enää päivitetä. Vireillä oleva puisto- ja katusuunnitelma tarkentaa asemakaavan viitesuunnitelmassa esitettyjä ratkaisuja.
4. Suunnitelmassa on pyritty säästämään niin paljon olevaa puustoa ja maastoa kuin on ollut mahdollista. Mm. baanan linjausta on siirretty hieman etelämmäksi olevien suurien puiden säästämiseksi.
5. Urhea-hallin työmaatiet on ennallistettu. Kumpulanpuron pohjoispuolta mukaileva puistopolku on poistettu suunnitelmasta. Tälle alueelle sijoitetaan kuitenkin kaksi pöytä-penkkiryhmää oleskeluun.
6. Kumpulanpuron veden laadun parantaminen on pitkä ja monivaiheinen prosessi, josta suuri osa tapahtuu Vallilanlaakson ulkopuolella. Virkistyskäyttömahdollisuuksien ja luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta puron ranta-alueita kannattaa parantaa jo nyt, eikä odottaa veden laadun parantumista, joka voi viedä vielä vuosia.
7. Ulkoilmasuihku on esitetty poistettavaksi suunnitelmassa.
8. Näköalaterassin on oleskelun lisäksi tarkoitus maastouttaa sen alla oleva suuri hulevesiviemärin purkupiste. Terassille ei tule puisia rakenteita. Puistoon tulee enemmän melua Mäkelänkadulta kuin raitiotieltä. Suunnitelmaan on lisätty kumpareita estämään melua raitiotien viereen ja Mäkelänkadun tuntumaan. Raitiotien vuorovälistä johtuen melu ei ole jatkuvaa. Suunnitelmaan on lisätty penkkejä, kaksi pöytä-penkkiryhmää sekä roska-astioita.
9. Puistoon ei ole suunnitteilla julkista käymälää. Helsingin kaupunki / KYMP selvittää, voiko jalkapallokenttien WC:tä ottaa yleiseen käyttöön.
10. Suunnittelualuetta on laajennettu Isoniityn alueella ja niityn eteläreunaan on lisätty rajaava maakumpare sekä puuistutuksia.
11. Kyseinen jyrkkä reitti on linjattu uudelleen, jolloin sen pituuskaltevuus on loivempi.
12. Pyöräbaanan sijoittaminen raitiotielinjan eteläpuolelle tarkoittaisi, että pyöräilijät ja jalankulkijat joutuisivat ylittämään raitiotien tasossa Villa Novillan edustalla. Turvallisuussyistä johtuen baana on päätetty pitää asemakaavan mukaisella paikallaan raitiotien pohjoispuolella.
13. ks. edellinen vastaus
14. Raitiotien luiskia ei varusteta kaitein, mutta kulkua raitiotien poikki ja lasten leikkimistä raitiotien välittömässä läheisyydessä pyritään ehkäisemään kasvillisuuden keinoin. Baana on tehostetun talvikunnossapidon piirissä, ja sen tarkoitus on säilyä pyöräilykelpoisena vuoden ympäri, mistä johtuen sitä ei voi kaventaa latureitiksi.
15. Kasvitieteellisen puutarhan ja siirtolapuutarhan väliselle jaksolle on osoitettu saman verran penkkejä kuin aikaisemminkin. Ko. alueen kasvillisuus ja puuryhmien sijainti suunnitellaan yhteistyössä Yliopiston kasvitieteellisen puutarhan kanssa.
16. Suunnittelualuetta on laajennettu Isoniityn alueella ja niityn eteläreunaan on lisätty rajaava maakumpare sekä puuistutuksia. Isoniityn pohjoisosaan on lisäksi siirretty viisi melko suurta lehmusta Hermannin rantatien työmaan alta. Raitiotiehankkeen yhteydessä laaditaan myös puiston hoitosuunnitelma.
17. Poistettaviksi puiksi on suunnitelmassa laskettu kaikki rungon läpimitaltaan yli 15 cm olevat puut (ei siis 20 cm). Tämä on normaali käytäntö suunnittelussa, koska jokaista

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

nuorta kylväytyntä taimea ei ole mielekästä mitata paikalleen. Istutettavat puut ovat yleensä täysikasvuisia puita pienempiä. Tämäkin on normaali vakiintunut käytäntö. Erittäin suurikokoisina istutettavien puiden kasvuunlähtö on hidasta eikä yhtä varmaa kuin nuorempien puuntaimien ja niiden alkuhoito on kallista. Isoniityn eteläreunaan on lisätty puuistutuksia ja Isoniityn pohjoisosaan on siirretty viisi melko suurta lehmusta Hermannin rantatien työmaan alta. Poistettavan luonnollisen pensaston määrää ei ole laskettu. Ilmoitettujen ja suunnitelmaan symbolilla merkittyjen istutettavien puiden taimien lisäksi alueelle istutetaan pienempiä metsitystaimia yhteensä noin 2200 m².

18. Hankkeella ei ole tehty varsinaisia laskelmia tai mallinnuksia puuston ja vettä läpäisevien pintojen muutosten vaikutuksista ilmanlaatuun, lämpötiloihin, melutasoihin tai hulevesimääriin. Suunnitelmissa on kuitenkin tiedostettu hulevesimäärien muutokset liittyen niin ilmastossa tapahtuviin muutoksiin kuin läpäisemättömän pinnan määrään. Hulevesiä pyritään mahdollisuuksien mukaan imeyttämään ja viivyttämään puiston alueella, mm. kehittämällä hulevesialtaita ja -kosteikkoja. Tulvimiseen on varauduttu Kumpulanpuron kapasiteetissa. Hankkeella tiedostetaan myös kasvillisuuden positiivinen vaikutus niin pienilmastoon, ilman puhdistamiseen ja melutasoihin. Vallilanlaakson luontotyyppit on kartoitettu etukäteen, ja hankkeessa pyritään siihen, ettei metsäisen ja puustaisen alueen pinta-ala pienene. Esimerkiksi Mäkelänrinteen Uintikeskuksen parkkipaikan pohjoispuolinen rinne tullaan metsittämään uudelleen, ja Vallilanlaakson länsiosaan on suunniteltu puuistutuksia rajoittamaan Mäkelänkadun meluvaikutusta. Toki uuden puuston kehittyminen vie vuosia, mutta lopputilanteessa pyritään siihen, ettei hankkeella ole ollut heikentävää vaikutusta. Lisäksi osaa nykyisistä nurmialueista kehitetään kukkivana niittynä, mikä monimuotoisuuskysymysten lisäksi lisää näiden alueiden hiilensidontakykyä. Hankkeen ympäristövaikutuksia arvioidaan ja niitä pyritään pienentämään koko suunnittelu- ja rakentamisvaiheen ajan.
19. Hulevesien käsittely niiden syntysijoilla on tärkeä pitkän tähtäyksen tavoite, mutta sen toteuttamiseen ei tämän hankkeen yhteydessä ole edellytyksiä. Hulevesien hallintaratkaisuja toteutetaan Helsingin kaupungin erillisinä kehityshankeina.
20. Kumpulanmäen vesien hallinnan lisäksi altaalla tasataan Kumpulanpuron virtaamahuippuja rankkasadetilanteissa. Merivedenpinnan ollessa ylhäällä altaan virtausta tasaava vaikutus on vähäinen, mutta se on hyvin harvinainen tilanne. Uusien altaiden, leikkausten ja penkereiden vakavuus tarkastetaan geoteknisin laskemin.
21. Hankkeen pääasialliset viestintäkanavat ovat verkkosivut, Facebook, Twitter ja Instagram. Sen lisäksi jaamme printattuja asukastiedotteita työmaan lähiympäristössä, laadimme mediatiedotteita, järjestämme vuorovaikutustilaisuuksia (avoimet ovet hankkeen showroom-tiloissa, viralliset suunnitelmien esittelytilaisuudet, asukasraati ym.) ja pidämme yhteyttä sähköpostitse keskeisiin toimijoihin sekä isännöitsijöihin alueella. Toistaiseksi emme ole julkaisseet säännöllisesti ilmestyvää, sähköpostitse jaettavaa uutiskirjettä, vaikka se on ollut harkinnassa.

Palaute:

Vallilanlaaksossa Kumpulantaival on tärkeä ja suosittu pyöräilijöiden kulkusuunta Kumpulaan. Myös Poikkikululta suunnataan Kumpulaan. Puistosta puuttuu tärkeä erottelu ahtaassa paikassa. Kohdassa on useampi metri nurmea molemmin puolin, joten väylää voi aivan hyvin leventää ja värjättyllä asfaltilla / tasoerolla erotella.

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

Vastaus:

Kumpulantaipaleen linjausta on muokattu siten että se johtaa sujuvammin Kumpulan suuntaan. Poikkikulku ja Kumpulantaivalta ei ole suunniteltu eroteltuna jalankulku- ja pyöräilyväylänä reittien jatkuvuuden vuoksi. Reitit jatkuvat yhdistettynä jalankulku- ja pyöräilyväylinä suunnittelualueen ulkopuolella.

Palaute:

Palautteessa tuodaan esiin, että raitiotien rakentamisen takia jo poistetun ja vielä poistettavan vihermassa kompensatiota arvioitaessa lähtötilanteeksi on valittava vuoden 2011 tilanne ennen Vallilanlaakson joukkoliikennekadun ja Vallilanlaakson hulevesihankkeen aikana summa tehtyjä laajoja avohakkuita.

Palautteessa tuodaan esiin seuraavat seikat:

1. Kumpulanpuron uoman rakentamisen lähtökohdaksi otetaan sen taimenpuroksi kehittäminen (Paavo Arhinmäen valtuustossa hyväksytty ponsi)
 - a. Tämä edellyttää Kumpulanpuron koko valuma-alueen tarkastelua ja hulevesien viivytystä ja biosuodattamalla puhdistamista mahdollisimman lähellä niiden syntysijoja Helsingin hulevesistrategian mukaisesti.
 - b. Hulevesien ymmärtämistä arvokkaana luonnonympäristöjä ravitsevana voimavarana pelkän tulvaongelmaksi kokemisen sijaan. Tämä edellyttää ”hulevesitorneja”, ”-säiliöitä” ja muita hulevesien talteenottorakenteita, joilla purouoman vedenvirtaamaa voidaan vakioida kuivien kausien varalta. Oleellista on huolehtia siitä, että huleveden painovoimaista potentiaalienergiaa ei hukata.
 - c. Kumpulanpuron riittävän vakioiden painovoimaisen virtaaman suunnittelun pitää ehdottomasti alkaa jo valuma-alueen latvavesistä Käpylästä ja Ilmalan ratapiha alueelta. Vaasan hallinto-oikeuden päätöksellä ratapiha-alueen entisen kaatopaikan saastuttamia suotovesiä ei saa päästää puhdistamattomina Kumpulanpuroon.
 - d. Tällä hetkellä ne ohjataan Viikin jätevesien puhdistuslaitokselle. Se ei ole hyvä ratkaisu sen paremmin Kumpulanpuron kuin jätevesipuhdistamon kannalta. Paljon parempi olisi johtaa vesi puhdistettuna takaisin Kumpulanpuroon, jonka ongelma on veden vähäisyys kuivana kautena.
 - e. Puhdistamisen yhteydessä on mahdollista myös saostaa veden ruskistava rautaoksidi pois ratapiha-alueen hulevesistä. Se oli ainoa suunta, josta Kumpulanpuroon virtasi ruskeaa vettä. Tällä hetkellä puron vesi onkin kirkasta, kuten jokaisen on omin silmin helppo todeta.
 - f. Ruskea vesi olisi ongelma taimenten kannalta, koska ruskea vesi kuumenisi taimenelle sopimattomaksi. Tältä osin Virtavesiyhdistyksen puheenjohtaja totesi antamansa lausunnon (Kumpulanpuro taimenpuroksi kelpaamaton) perustuneen väärään mielikuvaan Kumpulanpuron vedenlaadusta.
 - g. Taimenpuropotentiaalia ei pidäkään missään tapauksessa arvioida nykyisen Helsingin hulevesistrategian vastaisen hulevesijärjestelmän tuottaman vedenlaadun ja määrän mukaan, vaan asettaa tavoite, johon johdonmukaisesti pyritään kaikin keinoin koko Kumpulanpuron valuma-alueella.
 - h. Visio Helsingin eteläisimmistä taimenpurosta on juuri sopivan kunnianhimoisen ohjaamaan suunnittelua myös Vallilanlaakson alueella. Sitä ei pidä tehdä purouoman suunnittelun kannalta järjettömästi yhtä palaa purouoman keskellä tarkastellen.
 - i. Toivomme suunnittelijoiden ymmärtävän asukasaktiivien yli 10 vuoden aikana maan parhaiden asiantuntijoiden mentoroimana tehdyn työn arvon. Arvostamme myös aitoon vuorovaikutukseen

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

perustuneen Destia Oy:n raporttia Kumpulanpuron koko valuma-alueen hulevesijärjestelyistä. Toivomme, että Vallilanlaakson puiston suunnittelussa ylletäisiin samaan.

2. Tärkeitä huomioon otettavia Kumpulanpuron avouoman toteutuksen näkökulmia

a. Ajankohtaisinta on taimenten nousun mahdollistavan hulevesiputken rakentaminen Mäkelänkadun ali Uimakeskuksen penkereen purouomasta Velodromin parkkipaikan itäpuolen puistoon, johon on mahdollista sijoittaa myös yksi viivytysallas.

b. Kumpulanpuron yläjuoksu Mäkelänkadun länsipuolella on mahdollista nostaa maanpinnalle ohjaamalla sen avouoma Velodromin eteläpuolitse Itä-Pasilan pohjoiskallioiden reunassa ja Messukeskuksen paikoitusalueen reunassa Messukeskuksen parkkitalolle.

c. Itä-Pasilan hulevedet on mahdollista puhdistaa biosuodattamalla ennen purouomaan johtamista.

d. Ratapiha-alueen hulevesien (sisältää myös entisen kaatopaikan suotovesiä) puhdistaminen on mahdollista Messukeskuksen parkkitalon kohdalla, jossa on neljän metrin tasoero rata-alueen ja Käpylän urheilupuiston välillä.

e. Näistä suunnitelmista allekirjoittaneella on Perttu Hyödyn mentoroimana tekemät suunnitelmat, joista osan tilaajana toimi Messukeskus.

3. Tärkeitä huomioon otettavia näkökulmia Isonniityn purouoman ja viivytysaltaiden rakentamisessa

a. Sofianlehdon suunnasta Sorsalampeen johtava hulevesiputki on erittäin syvällä maanpintaan nähden (tasoero noin 4m). Syvän kaivannon jatkaminen koilliseen epästabiliissa savimaassa on mielestäni riski maaperän luhistumisten kannalta myös turvallisuusriski lasten leikeille jyrkän rinteeseen kaatumisriskin takia.

b. Syvän kuopan kaivamisen sijaan parempi vaihtoehto olisi jatkaa kyseistä Käpylän urheilupuistosta Mäkelänkadun ali saapuvaa hulevesiputkea lammen alla Villa Novillan puistikoon saakka, jonka uomaan/viivytysaltaaseen se korkeusasemansa puolesta olisi juuri sopiva purkautumaan. Esillä olevien suunnitelmien mukaan hulevesitulvat olisivat Käpylän urheilupuiston riesana.

c. Ehdotukseni mukaan toimien Itä-Pasilan ja Ratapiha-alueen puhdistetut hulevedet ja puhdas uomaan virtaava pohjavesi johdettaisiin Sorsalampeen esillä olevien suunnitelmien mukaisessa avouomassa Uimakeskuksen pientareen vartta. Kohdassa 2a rakennettavaksi ehdottamani taimenten nousun mahdollistavan Mäkelänkadun alittavan uuden hulevesiputken ansiosta pientareen avouomaan virtaisi suurin osa Mäkelänkadun länsipuolen valuma-alueen virtaamasta.

d. Uimakeskuksen pientareen avouoma laskisi Sorsalampeen joka sijaitsisi huomattavasti nykyistä kuopassa olevaa sorsalampea ylempänä. Siitä olisi puhdasvetisenä mahdollista tehdä turvallinen vesileikkien paikka ja taimenten nousun mahdollistava avouoma.

e. Samalla vältettäisiin Käpylän urheilupuiston hulevesiongelmien ja epästabiliin savimaan kaivannot Isonniityn nurmikentällä. Jyrkien uomanreunojen rakentaminen säästäisi myös maanpintaa istutuksille ja muille virkistyskäytön rakenteille.

Palautteessa tuodaan ilmi aktiivisten asukkaiden ja suunnittelijoiden yhteistyön tarve suunnittelussa. Lisäksi palautteessa kannatetaan vaihtoehtoista pyöräbaanan linjausta raitiotien eteläpuolelle.

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

Vastaus:Kohta 1

Nyt tehtävä suunnittelu ei koske koko valuma-aluetta, vaan raitiotietä ja sen lähialuiden hulevesien hallintaa, jonka yhteydessä purooman kunnostus on suunniteltu lisäämään hulevesien hallintaa itse uomassa. Nyt toteutettavissa osuuksissa on huomioitu Kumpulanpuron valuma-alueen hulevesiselvityksen ja -suunnitelman ehdottamia toimenpiteitä.

Koska Kumpulanpuron valuma-alue on hyvin laaja ja kaikkia alueen hulevesiä ei voida johtaa sellaisenaan puroon tulvariskin ja eroosiohaittojen vuoksi, hulevedet tulee käsitellä hajautetusti syntypaikkojen lähellä. Nyt suunnittelussa olevalla alueella kaikkia yläjuoksulla syntyviä hulevesiä ei voida käsitellä, sillä tilaa ei ole riittävästi. Nyt suunnitteilla olevat hulevesialtaat ja hapetuspuro parantavat hieman huleveden laatua, mutta eivät merkittävästi. Joten jatkossa valuma-alueella tehtävässä muussa suunnittelussa tulee erityisesti panostaa hulevesien viivytykseen ja laadulliseen parantamiseen niiden syntysijoilla kuten vastineessa todetaan.

Purolaakson suunnittelu on kuitenkin tehty lähtökohdiltaan niin, että puroa ja sen valuma-aluetta on jatkossa mahdollista kehittää niin, että nykyiset ratkaisut eivät poissulje jatkokehitystä.

Helsingin nykyiset taimenpurot on kehitetty asukasaktiivien ja järjestöjen toimesta vapaaehtoistyönä. Nekään taimenpurot eivät ole valuma-alueiltaan yhtä rakennettuja kuin Kumpulanpuro. Kumpulanpuroon tulee haitta-ainekuormitusta Pasilan ratapiha-alueelta, jonka kehittämisestä kaupunki ei vastaa ja mahdollisuudet vaikuttaa ovat rajalliset. Myöskään aiemmassa aluetta koskevassa hulevesiselvityksessä (v.2017-18) taimenpurotavoitetta ei nostettu toimenpiteeksi, koska vedenlaatu on heikko ja valuma-alueen rakentamisen tiheys on niin korkea.

Puron kehittäminen taimenpurona nopeilla toimenpiteillä hankealueella ei olisi kestävää taloudellisesti tai ekologisesti. Nykyisellään Helsingin alueen taimenpuroissa esiintyy kalakuolemia vaikka valuma-alueilla on lähteikköjä jotka tuottavat puhdasta vettä. Tällaiset ovat valuma-alueen ominaisuuksia, jotka mahdollistavat taimenten elinolosuhteet luontaisesti. Kumpulanpuron vesi vaatisi voimakasta puhdistusta ja juomaveden johtamista puroon, mitä ei tässä hankkeen suunnittelualueella voi toteuttaa kokonaan, ja se olisi myös taloudellisesti kestävämpi. Ks. myös sivu 3 vastaus.

Kohta 2

Velodromin alueen uuden uoman ja muiden rakenteiden toteutettavuuden tarkastelu ja selvittäminen eivät kuulu nyt tehtävän hankkeen laajuuteen.

Purolaakson suunnittelu on kuitenkin tehty lähtökohdiltaan niin, että puroa ja sen valuma-aluetta on jatkossa mahdollista kehittää niin, että nykyiset ratkaisut eivät poissulje sen jatkokehitystä parempaan päin.

Käpylään liikuntapuistoon esitettyjä toimenpiteitä valuma-aluesuunnitelmassa ei ole viety tällä hetkellä toimintasuunnitelmaan, eivätkä ne kuulu tähän hankkeen suunnittelualueeseenkaan. Toimenpiteet liittyvät Käpylän liikuntapuiston kehittämiseen, kun se tulee ajankohtaiseksi.

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

Kohta 3

Sofianlehdon suunnasta Sorsalampeen johtava hulevesireitti ei kuulu nyt toteutettavaan laajuuteen, eikä reitin johtamista putkena tai avouomana ole tarkemmin tutkittu.

Suunnitellun uuden altaan vieressä maanpinnan ja siihen liitettävän hulevesiputken korkoero on vain noin 2,5 m, eikä verkostokartoilta löydy mainittua 4 m syvää hulevesiviemäriä myöskään yläjuoksulta. Nyt toteutettavalle osuudelle ei tarvita 4 m syviä ojauomia, eikä sellaista karttatarkastelun perusteella tarvita myöskään myöhemmin jos avo-ojaa jatketaan Sofianlehdon suuntaan.

Muutoinkin vesihuoltolinjojen rakentamista syvällä pyritään aina välttämään, koska syvällä niiden rakentaminen ja huolto on aina hankalaa. Hulevesiputken rakentaminen altaan alle on putken huollon kannalta ei-toivottu ratkaisu.

Virtauksen ja veden laadun kannalta on myös parempi, että vedet johdetaan altaiden kautta.

Uomien ja altaiden suunnitteluun liittyen suunnittelutyön yhteydessä kohteessa on tehty laajat pohjatutkimukset, joiden perusteella laaditaan toimivat suunnitteluratkaisut. Suunnitteluratkaisut ja kohteen luiskat ja rakentaminen toteutetaan siten että varmistetaan hulevesialtaiden ja uomien vakavuus ja luiskien pysyminen paikoillaan. Tätä varten suunnittelun aikana tehdään vakavuuslaskelmia, joissa käytetään riittävää varmuutta.

Palaute:

Suunnitelmassa mainitaan nykyisen uoman luonnonmukaistaminen. Selostuksesta ei käy ilmi, miten puron uoman kulku ja sen mahdollinen luonnonmukaistaminen on suunniteltu Vallilan siirtolapuutarhan alueella. Selostuksen tulee lisätä selitys siitä, miten siirtolapuutarhan sisäinen purouoma toimii tulvavesien vastaanottamiseen kunnostettavan siirtolapuutarhan pohjoispuolen ojauoman ja itäpuolen uuden hulevesien viivytyspainanteen kanssa.

Hyvän lopputuloksen saamiseksi haitalliset vieraslajit on puiston rakentamisen yhteydessä poistettava koko Vallilanlaakson alueelta, ei vain suunnittelualueelta.

Raitiotien rakentamisen yhteydessä tulisi ennakoida myös lisääntyvän liikenteen edellyttämää turvallisuutta. Liikenteen ohjauksen tueksi, alueelle on tuotava kevyen liikenteen laskurit, joiden tulosten mukaan alueen liikennettä ja sen turvallisuutta voidaan kehittää edelleen.

Alueen asukkaiden yörauhan takaamiseksi on kohtuullista, että työmaaliikenne sekä melua ja tärinää tuottavat työt alkavat vasta kello 8 aamulla.

Vastaus:

Siirtolapuutarhan läpi kulkeva kanava / betonikaukalo ei sijaitse hankkeen suunnittelualueella eikä sitä ole tarkoitus muokata tämän hankkeen yhteydessä. Tulevaisuudessa merkittävä osa

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

puron vesistä ohjataan kulkemaan siirtolapuutarhan pohjoispuolelle rakennettavaa hulevesiuomaa pitkin.

Haitalliset vieraslajit poistetaan tässä hankkeessa suunnittelualan laajuudelta. Vieraslajien poisto laajemmalla alueella on puistojen kunnossapidon liittyvää työtä, jota tehdään normaalin kunnossapidon resurssien puitteissa.

Jalankulun ja pyöräilyn käyttäjämäärien laskureiden tarvetta ja sijoittelua voidaan tarkastella rakennussuunnitteluvaiheessa. Kaupungilla on kattava määrä pyöräliikenteen automaattisia laskureita, joilla pyöräilymääriä seurataan pääreiteillä. Rakentaminen toteutetaan määräysten ja ohjeiden mukaisesti, myös meluasioiden osalta.

Palaute:

1. Kosteikkokasvien moninaisuutta ehkä voidaan lisätä radan varressa, mutta muuten olen epäileväinen. Puustoa ja pensaita raivataan ja siten avataan maisemaa, mutta se vähentää mm. pieneliöstön suosimia ympäristöjä. Erilaisten kasvien ja puiden istuttaminen sekään ei vielä lisää luonnon moninaisuutta.
2. Toivoisin, että ainakin Isoniityn alueella pysyttäisiin samakaltaisissa puuvalinnoissa. Nyt on luonnoksessa istutettu yllättäen myös havupuita Kumpulantaipaleen varrelle. Sen sijaan Mäkelänrinteessä voisi ehkä olla mäntyjä haapojen sijaan tai haapojen joukkoon palautettaisiin koivuja. Mäkelänrinteen itäpuolelle louhitaan laaja kanjoni, ja vanhat suuret vaahterat aiotaan sen vuoksi kaataa. Sinne haluaisin ehdottomasti mahdollisimman suuria vaahteroita heti takaisin. Suunnitelmaluonnokseen ei ole ollenkaan merkitty näitä olevia komeita vaahteroita. Erikoista on, että entiset olevat puut yleensäkin on merkitty melko pieniksi, mutta istutettavat puut olisivat reilusti suurempia? Laskin puut radan varrella niitä on reilusti yli 200, joista osa satamaradan varrelle kasvaneita n. 20-30 m korkeita koivuja, haapoja, tuomia, vaahteroita ja raitoja sekä jalopähkinä. Mäkelänrinteen mäki on ollut tähän asti osa kaunista kumpuilevaa maisemaa, ja se tärveltyy nyt pahasti. Maisema rikkoutuu. Lisäksi siitä katoaa lasten liukumäki ja päiväkotien käyttämä hiihtokoulu mäki.
3. Satamaradan lähdettyä on sitä pitkin kulkenut talvisin hiihtolatu aina Itä-Pasilasta alkaen. Mistä nyt hiihdetään Arabianrantaan?
4. Lisäksi puita paljon Vallilanlaakson länsipäätyyn. Aiemmin siellä kasvoi korkeaa pensastoa, jossa satakielet viihtyivät. Sen sijaan suunnitelmassa on merkitty puoliavoin niitty. Alue on tärkeä myös muille linnuille ja pieneläimille.
5. Hulevesien imeyttäminen maahan aina kuin mahdollista, ja erityisen tärkeää juuri puistoissa. Nyt on suunniteltu leveä asfalttiväylä sekä baanalle, että kävelytieksi. Pikapyöräilyn baana ei sinänsä ilahduta, koska itsekin pyöräilen, ja eniten pelkään näitä pikapyöräilijöitä. Visuaalisestikin punainen baana on häiritsevää. Miksi nopeus on pyöräilijöille niin tärkeää vs. miellyttävä pyöräilyväylä kaikille? Ainakin kävelytie voisi olla edelleen hiekkatie/kivituhaa molemmista em. syistä. Lisäksi kova alusta on koirien ja muiden nivelille kova alusta kävellä. Sateella ja talvisin hulevesien takia ko. väylä on aika mahdoton. Asvatti ei sitä ratkaise. Joka tapauksessa siihen olisi kehitettävä sellainen ratkaisu, että reitillä pääsee liikkumaan kuivin jaloin. Monen säännöllinen kauppareissu, työmatka ja puistoreitti muutenkin.
6. Istumapaikkoja ja oleskelupaikkoja lisää, penkit eivät riitä kauniina päivinä. Puiden alle varjoihin myös penkkejä ja pöytiä, kuten esim. Villa Novillan edustalle. Vanhat ja huonoselkäiset eivät pääse piknikille maanrajaan.

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

7. Yli sata vuotta vanha metsälehmus ja kolme paksua vaahteraa on säilytettävä Villa Novillan takana. Ei parkkipaikkaa siihen. Näitä puita ei ollut merkitty lainkaan karttaan.
8. Olen pyytänyt Jussi Luomaselta ruman viemäripaikan piilottamista esimerkiksi pensaiden taakse tai jonkin kauniin rakennelman sisälle. Tämä on luvattu, ja paikka on Villa Novillan kulmilla Kumpulan taipaleen varrella. Sen voisi toteuttaa ensimmäisenä.
9. Ylipäätään olisin nähnyt parempana, että Vallilanlaakson puistoa olisi kehitetty edelleen luonnonkaltaisena ja ilman liikennekatua. Kukkaniityt ja kosteikkokasvit sekä monivärisyys ovat hyviä ideoita. Aukkaat ja muualtakin tulevat ovat toteuttaneet laaksossa monenlaisia harrastuksia ja luonnon tarkkailua. Puiston käyttäjien omaehtoinen toiminta heikentyy nyt reippaasti radanrakentamisen vuoksi.

Vastaus:

1. Tavoitteena on, ettei luonnon monimuotoisuus heikkenisi Vallilanlaaksossa raitiotien rakentamisen myötä. Luonnon moninaisuutta lisätään kehittämällä erilaisia elinympäristöjä sekä monipuolistamalla kasvilajistoa, mukaan lukien pieneliöstölle soveltuvia suojaisempia metsiköitä ja niittyjä. Esimerkiksi metsiköt ovat tyypillisesti puistoalueiden monimuotoisimpia elinympäristöjä, joista löytyy elinympäristöjä ja suojapaikkoja monille lajeille. Vallilanlaakson metisköistä enemmistö tulee säilymään entisellään. Uintikeskuksen parkkipaikan pohjoispuoleiselta rinteeltä joudutaan rakentamisen yhteydessä poistamaan paljon puustoa, mutta rinne kehitetään uudeksi kerrokselliseksi metsiköksi. Puustoisille alueille istutettava luontainen pohjakasvillisuus lisää metsien rakenteellista monimuotoisuutta lähtötilanteesta, jossa kenttäkerrokset ovat varsin avoimia. Kumpulanpuron ylityksen kohdalla joudutaan valitettavasti kaavan linjauksesta johtuen kaatamaan kookkaita vaahteroita, mutta tätäkin pyritään kompensoimaan lisäistutuksilla. Toki puustoisten alueiden kehittyminen ottaa aikansa, eikä niiden luonnon monimuotoisuutta lisäävä vaikutus ole välitön.
Kaadettavia järeitä runkoja pyritään säilyttämään alueella lahoppuuna, mikä osaltaan kehittää luonnon monimuotoisuutta alueella, etenkin selkärangattomien ja niiden välityksellä muunkin eliöstön kannalta. Puustoisia ja metsitettäviä alueita tullaan hoitamaan lähimetsä-hoitoluokan mukaisesti, kuten lähtöhetkelläkin. Tämä tekee alueista melko luonnontilaisia. Koloissa pesivät linnut on otettu huomioon eri kokoisia pönttöjä asentamalla.
Osaa olemassaolevista nurmialueista tullaan kehittämään kukkiviksi niityiksi. Nämä tarjoavat lisää ravintoa ja turvapaikkoja niin selkärangattomille kuin linnuillekin. Myös nurmiraiteilla voivat kukkia monet pölyttäjäin ravintokasvit. Isoniityn alueelle istutetaan eri lajisia lehtipuita. Havupuita istutetaan lähinnä Mäkelänrinteen uintikeskuksen pohjoispuolen metsäisiin luiskiin. Havupuut ovat tärkeitä luonnon moninaisuudelle ja monille eliöille. Metsäisiin luiskiin istutetaan monipuolista suomalaista lajistoa.
2. Katualueelta kaadettavat puut on merkitty katusuunnitelmaan. Poistettavien puiden merkinnät ovat pienempiä piirustusten luettavuuden parantamiseksi, kuitenkin poistettavan puusymbolin suurempi/pienempi koko viittaa eri kokoihin poistettaviin puihin. Istutettavan puusymbolin koko viittaa puun lopulliseen kokoon. Puistoon tullaan istuttamaan myös vaahteroita.
3. Puistosuunnitelmassa alueelle ei osoiteta yleisiä kaupungin ylläpitämiä latureittejä, mutta puiston käyttäjillä on edelleen mahdollisuus tehdä hiihtäen alueelle omatoimisesti latu-uria.

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

4. Puiston länsiosaan on lisätty puuistutuksia suunnitelmien esilläolon jälkeen.
5. Hulevesiä pyritään mahdollisuuksien mukaan imeyttämään ja viivyttämään puiston alueella. Pyöräbaana on Helsingin kevyen liikenteen tavoiteverkoston mukainen väylä ja sen päällysteissä on huomioitu baanareittien tehostetun kunnossapidon vaatimukset. Reittien kuivatusta parannetaan raitiotiehankkeen yhteydessä.
6. Suunnitelmaan on lisätty penkkejä, kaksi pöytä-penkkiryhmää puistoalueen keskelle sekä roska-astioita. Pöytä-penkkiryhmiä on kolmessa eri kohdassa.
7. Villa Novillan eteläpuolelle ei ole tulossa uutta parkkipaikkaa, kuvassa esitetty kivituhka-alue on säilyvä alue. Kaikkia säilyviä puita ei ole merkitty erillisillä symboleilla, vaan suuremmat puuryhmät on esitetty "säilyvä puusto" -merkinnällä.
8. Kumpulanpuroon johtavien hulevesirumpujen päät on tarkoitus verhoilla kivinauksella ja istutuksin raitiotiehankkeen yhteydessä
9. Kalasatamasta Pasilaan - raitiotien rakentaminen on osa Helsingin joukkoliikenteen kehittämistä ja raitiotien linjaus pohjautuu vahvistettuun asemakaavaan. Puiston alueella on edelleen tilaa monenlaiseen harrastamiseen ja oleskelumahdollisuuksia on parannettu.

Palaute:

Suunnittelijoilta on kyllä nyt unohtunut kokonaan se, että nykytilanteessa kevyen liikenteen pääsuunta on Pasilasta Mäkelänrinteen uintikeskuksen kulmalta kohti koillista ja Kumpulantaivalta. Tälle suunnalle nyt esitelty suunnitelma on todella suuri huononnuks. Ja jopa vaarallinen.

Suunnitelmassa reitti Mäkelänrinteen uintikeskukselta kohti Kumpulantaivalta kulkisi ensin pitkää ja melko jyrkkää alamäkeä itään. Sen jälkeen vauhti pitää pysäyttää kokonaan risteykseen. Kääntyä yli 90 astetta ja lähteä kiipeämään ylämäkeä takaisin kohti Kumpulantaivalta. Sama asia on vain hieman lievempänä toiseen suuntaan menevillä. Kartalla tämä kierros ei pitkältä tunnu, mutta kaksi lasta tavarapyörän kyydissä tai heikompiuntoiselle tällaiset kiertoreitit tuntuvat tuskastuttavilta. Ja tuntuu turhauttavilta, että jos suunnitellaan alusta asti uutta, niin tehdään näin huonoa infraa.

Sen lisäksi tästä risteyksestä, jonka kautta baanalta pitäisi Kumpulantaipaleelle kääntyä, on tulossa todella vaarallinen. Risteystä ei ikinä pitäisi sijoittaa alamäen alle. Pyöräilijällä on tuossa Hermannin rantatietä kohti baanalla lasketellessa helposti yli 40km/h vauhtia (Ja kyllä, jotkut eivät sitten hidasta kuitenkaan, mutta se on enemmänkin huonon infran syytä), toiset samaan suuntaan menevät pyöräilijät pysähtyvät risteykseen kääntyäkseen vasemmalle ilman mitään ryhmittymistilaa. Jalankulkijat ylittävät väylää ja baanalla vastaantulevat pyöräilijät yrittävät kiihdyttää kohti Mäkelänrinteen ylämäkeä. Siinä tulee olemaan todella vaarallisia läheltä-piti -tilanteita ja varmasti vielä onnettomuuksiakin. Ei kannattaisi nyt tehdä ihan surkeata infraa, kun kuitenkin ollaan tekemässä kokonaan uusia reittejä.

Ymmärrän, että suorasta reitistä Uintikeskukselta kohti Kumpulantaivalta tulee tässä suunnitelmassa varsin jyrkkä. Mutta tähän olisi ratkaistavissa siirtämällä mäen alapäästä reilusti itäänpäin. Mitään tarvettahan sille ei ole, että reitin pitää päätyä juuri tuohon kohtaan. Kulkijat, jotka tuohon risteykseen tulevat jostain muualta kuin Kumpulantaipaleen suunnasta ovat aivan marginaalinen joukko.

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

Ja olen kuullut, että joku paikallinen asukas on valittanut kaupungille pyöräilijöiden liiasta vauhdista nykyisessä mäessä. Se, että ratkaisu tähän on kieltää pyöräily mäessä, on kyllä aika surkeaa suunnittelua. Olisihan asiaa voinut tarkastella vaikka sellaisesta näkökulmasta, että parannetaan sitä reittiä kohti Kumpulantaivalta leventämällä väylää ja vaikka erottelemalla väylä pyöräilijöille ja kävelijöille.

Vihoviimeinen merkki huonosta suunnitelmasta, on suunnitelmaan ilmestynyt "pyöräilyä estävä / hidastava portti" Mäkelänrinteen uintikeskuksen päähän mäkeä. Kun kuitenkin suurin osa pyöräilijöistä tulisi tulevaisuudessakin valitsemaan tämän suoran reitin matkallaan kohti Kumpulantaivalta, tuntuu tällainen ylimääräinen pujotteluportti silkalta kiusanteolta. Ja kokemuksesta voi sanoa, että tällainen hidasteportti tarkoittaa samalla kaiken talvikunnossapidon loppumista portin kohdalta.

Vastaus:

Reittijärjestelyt on suunniteltu uudelleen siten, että saadaan sujuvampi yhdistetty pyöräilyn ja jalankulun reitti Mäkelänrinteen uintikeskuksen kulmalta kohti koillista ja Kumpulantaivalta. Reitin leveys on 4 metriä ja kaltevuus alle 8 %.

Palaute:

1. Puut kasvitieteellisen puutarhan eteläisellä reunalla:
Kasvitieteellisen puutarhan eteläreunustalla raitiotiehankkeella ja puutarhalla on pitkä yhteinen raja. Mielestämme olisi kaikkien etu, että kasvitieteellisen puutarhan kasvillisuus näkyisi avoimesti niin ohikulkijoille kuin raitovaunun kyydissä kulkeville. Koska raja on puutarhaan nähden eteläreunalla, liian suurikokoinen kasvillisuus peittäisi edelleen heikentäen kokoelmakasvien kasvua. Toiveenamme esitämme myös, että kevyenliikenteen väylän ja raitiotielinjan väliin suunnitelluiksi puiksi valittaisiin pienikokoista puustoa, jotta haitallista varjostusta kasvitieteellisen puutarhan suuntaan ei pääse syntymään.
2. Muutostoive puuston suhteen puutarhan lounaisessa kulmassa (puutarhan lounaiskulma -Kumpulantaival - raitiotien välinen alue): Suunnitelmassa on merkitty olemassa puusto säilytettäväksi. Puusto on itsestään kylväytyntä vallattuaan vanhoja kartanon peltoalueita. Puutarhaa perustettaessa 1980-luvun lopulla puusto on ollut melko osin pientä vesaikkoa, mutta se on kasvanut ajan saatossa lähes täyteen mittaansa. Nykyisin tämä puusto varjostaa voimakkaasti kasvitieteellisen puutarhan Japanin osaston kasvillisuutta. Lisäksi haavat työntävät jatkuvasti juurivesakkoa puutarhan alueelle aiheuttaen jatkuvaa ylimääräistä hoitotyötä. Toivoisimme, että puuston voisi vaihtaa pienempikasvuiseksi tai edes vähentää siten, että varjostus ja juurivesakko –ongelma vähenisi.
3. Puutarhalle tulevan ajoväylän linjaus Hämeentien sillan alla: Nykyinen ajoreitti Jyrängöntielle ja puutarhalle kulkee todella hankalasti ja kävijäepäystävällisesti Elisabeth Kochin tien/Hämeentien suunnasta sillan alla olevan parkkipaikan läpi. Pohjoisesta autolla saapuvan vierailijan, tavaroita toimittavien kuorma-autojen ja täysperävaunurekkojen on ajettava kaksi kertaa saman sillan ali ja parkkipaikan läpi päästäkseen puutarhan suuntaan. Suunnitelman tai kartan mukainen ajojärjestely

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

hankala ja epäselvä kuljettava sekä vaarallinen kevyenliikenteen kulkijoille ja sillan alla sijaitsevan skeittipuiston kävijöille. Toivomme, että ajoväylä siirretään pysyvästi sillan länsipuolelle. Olemme tietoisia, että ao. ajoväylä ei varsinaisesti kuulu tämän suunnittelualueen sisälle, mutta näitä ajoreittejä on jo nyt muutettu työmaan takia. Juuri nyt kesällä 2022 ajo kulkee juuri sillan länsipuolella jo valmiiksi. Olemme tarvittaessa valmiita antamaan konsultaatioapua näiden muutosten suunnittelun ja toteutuksen kanssa. Mainittakoon, että vastaavat kasvitieteellisen puutarhan tarpeet otettiin huomioon Kaisaniemen puiston suunnitelmissa. Toivomme samaa hyvää yhteistyötä myös Kumpulan osalta.

4. Puutarhan läpi virtaa puro, jonka vesi virtaa edelleen kaupungin puolelta Limingantien lähimaastosta. Puroon on puutarhan alueella kaivettu lampia ja näin puron vettä kierrätetään puutarhan läpi kulkevan puron matkalla. Ylijäämä vesi laskee kuitenkin ratalinjan ja siirtolapuutarhan välissä kulkevaan ojaan. Pyydämme huomioimaan, että puutarhan puolelta alas, kohti isompaa ratalinjan suuntaisesti kulkevaa puroa, tulee kulkea riittävän suuri ja tiivis putki, ettei se kasva umpeen puiden juurista, muusta elopäisestä aineksesta tai muutoin pääse tukkeutumaan, kuten nykytilanteessa tapahtuu. Lisäksi puutarhan puolella on oltava mahdollisuus säädellä vedenkorkeutta eli veden täytyy päästä valumaan alas puutarhan altaalta alaspäin kohti ojaa. Puutarha toki hoitaa veden korkeuden säännöstelyn itse, kuten tähänkin saakka.

Vastaus:

1. Istutettavien puiden paikat kasvitieteellisen puutarhan eteläpuolella sovitaan yhteistyössä kasvitieteellisen puutarhan yhteyshenkilöiden kanssa.
2. Puustoa ei tulla poistamaan kasvitieteellisen länsikulmalla tämän hankkeen yhteydessä, koska hankkeen yhteydessä ei poisteta kuin välttämättömiä puita.
3. Kaupunki harkitsee Hämeentien sillan purkamista ja alueen kehittämistä pitkällä aikavälillä. Tässä yhteydessä todennäköisesti tulnaisi uudelleen järjestelemään myös Jyrängöntietä.
4. Altaan purkupuutken uusiminen on otettu huomioon raitiotiehankkeen suunnitelmissa. Hankkeen suunnittelija on yhteydessä kasvitieteelliseen puutarhaan tarkemmista suunnittelun yksityiskohdista ja toteuttamisajankohdasta.

Palaute:

Palautteessa tuodaan esiin, että nykyiset jalankulun ja pyöräilyn väylät riittävät täysin alueen liikennekäyttöön. Uuden baanarakentaminen veisi paljon tilaa, ja sen tieltä jouduttaisiin kaatamaan arvokkaita puita. Uusi baana on tarpeeton ja vahingollinen. Alueella pitää voida liikkua rauhallisesti ja nauttia luonnosta.

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

Vastaus:

Vallilanlaakson pyöräbaana kuuluu pyöräliikenteen tavoiteverkoston mukaiseen baanaverkostoon. Helsingin kaupungin pyöräliikenteen kehittämissuunnitelman 2020-25 tavoitteena on toteuttaa pyörällä liikkuville suorat ja sujuvat reitit, selkeät risteysjärjestelyt ja erotella jalankulku pyöräliikenteestä. Kaikki uudet pyöräilyn pääväylät rakennetaan jalankulusta eroteltuina. Jo olemassa olevia väyliä kehitetään niin, että jalankululla ja pyöräliikenteellä on selkeä oma tilansa. Näin edistetään myös jalankulkua ja parannetaan jalankulun turvallisuutta. Pyöräilybaana toimii myös raitiotien pelastustienä.

Palaute:

Puiston puuston kokema kato aivan liian mittava. Suunnitelmaa tulee korjata ainakin seuraavilta osin:

- Kaadettavaksi inventoitujen puiden määrä ei missään tilanteessa voi ylittää istutettavien puiden määrää. Tällainen asetelma olisi ilmastokriisin vallitessa, ilmaston lämmitessä, ilmansaasteisen uhatessa, Helsingin kaupungin strategian valossa, ja puistoon rakennettaessa mahdoton hyväksyä.
- Yksittäinen istutettava uusi puu ei riitä korvaamaan yksittäistä kaadettavaa täysikasvuista puuta. Täysikasvuisten puiden kaatamisesta tulee kaikin keinoin pidättäytyä. Mikäli niitä on aivan välttämätöntä kaataa, tulee ne kompensoida vähintään vastaavalla hiilidioksidinsitomis-, hapentuotto- ym. voimalla - ei vain yksittäisellä puulla.
- Puiden kaatamisen peruste ei voi olla esimerkiksi kaapeleiden vetäminen (kuten suurikokoisten salavien kaatamista / jättämistä lahopuiksi perusteli 21.6. kysymykseen vastannut henkilö). Kaapelit ym. tukirakenteet on rakennettava puiden ehdoilla. Suunniteltuja kevyen liikenteen väyliä tulee niin ikään mukauttaa olemassa olevaan puustoon; väylien on tarvittaessa oltava leveydeltään vaihtelevia, tehtävä mutkia tms., mikäli muutoin ei voida välttää puiden kaatamista.
- Aivan erityisesti nykyistä kevyen liikenteen reittiä luonnehtivat kookkaat salavat tulee säästää ja suunnittelu tulee rakentaa nämä lähtökohdat huomioiden.
- Ns. ”märsyn rinteestä” ollaan lisäksi kaatamassa lukuisia inventoimattomia puita. Kyseisellä, kantakaupunkiympäristössä harvinaislaatuisealla alueella voi satunnainenkin kulkija nähdä paljon lintuja, matelijoita ja pieniä nisäkkäitä. Kyseisen alueen puiden kaatoa tulee vähentää.

Vastaus:

Suunnitelmaan symbolilla merkittyjen istutettavien puiden taimien lisäksi alueelle istutetaan pienempiä metsitystaimia yhteensä noin 2200 m². Näin ollen istutettavien puiden määrä on huomattavasti kaadettujen puiden määrää suurempi. On totta, että menee vuosia, ennen kuin istutettavien puiden hiilidioksidinsitomiskyky yltää korvaamaan kaadettavat puut, vaikka istutettavien puiden määrä onkin kaadettavien määrää suurempi.

Kaapelit ja putket on mahdollisuuksien mukaan sijoitettu siten, että ylimääräisiltä puiden kaadoilta vältytään. Myös puistopolkujen linjauksessa on otettu huomioon säilytettävät puut ja mahdollisuuksien mukaan linjauksia on muokattu säilytettävien puiden ehdoilla.

Kasvitieteellisen puutarhan ja siirtolapuutarhan välissä kasvavat suuret salavat ovat jo hyvin iäkkäitä ja alkavat olla huonossa kunnossa. Osa näistä salavista on jouduttu tästä syystä jo aiemmin kaatamaan. Näissä salavissa on useita suuria pääoksia, jotka kasvavat raitiotielinjan

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

päälle, joten nämä pääöksat jouduttaisiin poistamaan. Lisäksi salavat tulisivat menettämään suurimman osan juuristaan paksujen kaivettavien raitiotien ja baanan rakennekerrosten takia. Näin ollen puilla ei ole menestymisen mahdollisuuksia ja niiden jättäminen olisi vaaratekijä.

Palaute:

Raitiolinjojen kaapelit ja valaisimet toteutettava lintujen turvallisuuden kannalta parhaalla mahdollisella tavalla. Valaistus ~2000 K.

Kumpulanpuron muutosten yhteydessä varmistettava, että ranta on linnuille turvallinen, esim. siirtolapuutarhan halkaisee melko jyrkkäreunainen kanava josta vesilintujen poikasten voi olla mahdoton päästä pois.

Vastaus:

Valaistuksen osalta on suunniteltu mahdollisimman vähän häiriövaloa tuottavien valaistusluokkien käyttöä radan ja puiston osalta. Valaisimissa valaistustehoa on mahdollista säätää ja valaistusta ohjata, esim. sammuttamalla valaistus, kun radalla ei liikennöidä. Raitiotien ajojohdot totetutetaan ilmajohtoina, mutta muut kaapeloinnit ovat maakaapeleita.

Kumpulanpuron rannat pyritään rakentamaan luonnonmukaisina. Siirtolapuutarhan läpi kulkeva kanava / betonikaukalo ei sijaitse hankkeen suunnittelualueella eikä sitä ole tarkoitus muokata tämän hankkeen yhteydessä.

Projektipäällikkö / Projektinjohtaja

Tuomas Lautaniemi
Tomas Palmgren

Tiedoksi Palautteen antajat